YALANIN ZARARLARI

﴿ مفاسد الكذب ﴾

[Türkçe – Turkish – تركي]

İbn-i Kayyim

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ümmü Nebil

2009 - 1430

islamhouse.com

﴿ مفاسد الكذب ﴾

« باللغة التركية »

ابن قيم الجوزية

ترجمة: محمد شاهين

مراجعة: أم نبيل

2009 - 1430

islamhouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Yalandan mutlaka kaçın! Çünkü yalan; bilinen şeyler hakkındaki tasavvur ve düşünceni ifsad eder.Buna ilâve olarak; bu bilinen şeylerin insanlara karşı şeklini de ifsad eder. Çünkü yalan; olmayan bir şeyi mevcut, mevcut olan bir şeyi yok, bâtılı hak, hakkı bâtıl olarak, hayrı şer ve şerri de hayır olarak gösterir. Dolayısıyla yalan, bir cezâ olarak, sahibinin düşünce ve ilmini ifsad eder.

Üstelik bu yalan, aldatılıp kendisine bağlanılan karşıdaki insanın nefsinde şahsında tasavvur eder. Dolayısıyla onun düşünce ve ilmini ifsad eder.

Yalancı kimsenin nefsi, mevcut olan hakikatten yüz çevirmiş, yokluğa doğru gitmiş ve bâtıldan etkilenmiştir.Yalancının tasavvur etme gücü ve irâdeye bağlı her fiilin kökü olan ilim gücü ifsada uğradığı zaman, bu fiilleri de ifsada uğrar. Bu defa yalanın hükmü onlara sirâyet ediverir ve tıpkı yalanın kökü ve çıkış yerinin dil olduğu gibi, kişinin her yerinde bu yalan ortaya çıkmaya başlar.Artık bu durumda dilinden ve amellerinden hiçbir fayda görmez.Bunun içindir ki yalan, her kötülüğün temelidir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((وَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ.)) [رواه البخاري ومسلم أبو داود والترمذي لألفاظ مختلفة]

"**Şüphesiz yalan** (sahibini) **günahlara** (dosdoğru yoldan sapmaya) **götürür. Günahlar da** (sahibini) **ateşe** (cehenneme) **götürür** (iletir)."[1]

İmam Mâlik'in rivâyet ettiği hadisin lafzı ise şöyledir:

إِنَّ عَبْدَ اللهِ بْنَ مَسْعُودٍ ﷺ كَانَ يَقُولُ: ((عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ، فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَالْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ، فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَالْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ. أَلَا تَرَى أَنَّهُ يُقَالُ: صَدَقَ وَبَرَّ، وَكَذَبَ وَفَجَرَ.)) [رواه مالك]

Abdullah b. Mes'ud -Allah ondan râzı olsun- şöyle derdi:

"(Söz ve fiillerinizde) **doğru olun** (doğruluktan ayrılmayın). **Çünkü doğruluk,** (sahibini) **iyiliğe götürür. İyilik de** (sahibini) **cennete götürür.Yalandan kaçının. Çünkü yalan, yalan** (sahibini) **günahlara** (dosdoğru yoldan sapmaya) **götürür. Günahlar da** (sahibini) **ateşe** (cehenneme) **götürür.**(Doğru sözlü kimse için): **Doğru söyleyerek iyilik kazandı** (işledi), (yalancı kimse için de): **Yalan söyleyerek dosdoğru yoldan saptı** (günah işledi)**, denildiğini bilmez misin?**"[2]

Yalan, ilk olarak insanın nefsinden diline sirâyet eder ve onu ifsad eder. Daha sonra vücudun diğer azalarına sirâyet ederek o azaların bütün amellerini ifsad eder. Tıpkı dile sirâyet etmesiyle sözlerini ifsad etmesi gibi.Artık yalan; kişinin sözlerine, amellerine ve

[1] Buhârî, Müslim, Ebu Davud ve Tirmizî farklı lafızlarla rivâyet etmişlerdir.

[2] İmam Mâlik; "Muvattâ; hadis no: 1814. Dâru'n-Nefâis baskısı.

hâlininin geneline hâkim olur, fesadı onda sağlam hâle getirir. Eğer Allah Teâlâ bu kimseye, içerisindeki yerleşmiş yalan maddesini çıkartıp atacak doğruluk ilacını nasip etmezse, o takdirde bu yalan hastalığı bu kimsede kökleşecektir.

İşte bunun içindir ki kalp amellerinin hepsinin temeli, doğruluk olmuştur.

Bu amellerin zıtları olan riyâ/gösteriş, kendini beğenmişlik, kibir, övünme, büyüklenme, tepeden bakma, acziyet, tembellik, erinmek ve buna benzer diğer özelliklere gelirsek; bunların temeli de yalan olmuştur.

Dolayısıyla görünen veya görünmeyen (zâhirî veyâ bâtınî) her salih amelin kaynağı, doğruluktur. Görünen veya görünmeyen (zâhirî veyâ bâtınî) her bozuk (fâsid) amelin kaynağı da, yalan olmuştur.

Allah Teâlâ yalancıyı, maslahatlarından ve menfaatlerinden uzak tutarak cezalandırmakta, doğru sözlü olanı ise, hem dünya, hem de âhiret maslahatlarını düzeltebilmesine yardımcı olarak mükâfatlandırmaktadır. Nitekim kişinin dünya ve âhiret maslahatlarının düzelmesi doğruluk sebebiyle olurken, dünya ve âhiret maslahatlarının bozulması ve zarar uğraması da, yalan sebebiyle olmaktadır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[B C D E F G H I J Z [سورة التوبة الآية: ١١٩]

"Ey îmân edenler! Allah'tan korkun ve (her işlerinde) doğru olanlarla beraber olun."[1]

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

[قَالَ ٱللَّهُ هَٰذَا يَوۡمُ يَنفَعُ ٱلصَّٰدِقِينَ صِدۡقُهُمۡۚ لَهُمۡ جَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ à ٱللَّهُ à وَرَضُواْ عَنۡهُۚ ذَٰلِكَ ç è é Z [سورة المائدة الآية: ١١٩]

"Allah buyurdu ki: Bu, doğru söyleyenlerin doğruluklarının fayda verdiği gündür. Onlara, altından ırmaklar akan, içinde ebedî kalacakları cennetler vardır. Allah, onlardan râzı olmuş, onlar da O'ndan râzı/hoşnut olmuşlardır. İşte büyük kurtuluş, budur."[2]

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

[@ A B D E F G H I J K L M Z [سورة محمد الآية: ٢١]

"Onların vazifesi itaat etmek ve güzel söz söylemektir.Bunun için iş ciddileşince, (îmân ve amelde) Allah'a sadakat gösterselerdi, elbette kendileri için daha hayırlı olurdu."[3]

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

---

[1] Tevbe Sûresi: 119.
[2] Mâide Sûresi: 119.
[3] Muhammed Sûresi: 21.

[٩٠ :سورة التوبة الآية] Z _ ^] \ [Z Y W V U T S R Q P O N M [

"Bedevilerden özür bahane edenler, kendilerine izin verilsin diye geldiler. Allah'a ve Rasûlüne yalan söyleyenler de oturup kaldılar. Onlardan kâfir olanlara (dünyada öldürülmek, âhirette de cehennem ateşiyle) acıklı bir azap isabet edecektir." [1]

& & & & & &

[1] Tevbe Sûresi: 90.